

Informatienota

Datum vergadering	: 30 juni 2020
Registratienummer	: 18665 IN/086
Portefeuillehouder	: Jacoline Hartman
Bijlage(n)	: 1
Onderwerp	: Militaire radartoren, Broekgraaf 1, Herwijnen

Onderwerp

Militaire radartoren, Broekgraaf 1, Herwijnen.

Kennisnemen van

Laatste stand van zaken en voortgang.

Inleiding en voorgeschiedenis

- Zoals u weet, heeft de raad van de voormalige gemeente Lingewaal tijdens zijn vergadering van 11 oktober 2018, besloten het bestemmingsplan voor de bouw van een militair radarstation aan de Broekgraaf 1 te Herwijnen, niet vast te stellen. Wij verwijzen kortheidshalve naar het betreffende raadsbesluit en de voorgaande raadsinformatienota d.d. 29 mei 2019 over dit onderwerp.
- In de afgelopen periode na oktober 2018 is het Rijk als gevolg van het besluit van de voormalige gemeente Lingewaal, gestart met het voorbereiden van een zgn. Rijks Coördinatie Regeling (RCR) met aansluitend een Rijksinpassingsplan (bestemmingsplan van de Rijksoverheid) onder leiding van staatssecretaris mw. Barbara Visser van Defensie. Voordat met een RCR kan worden begonnen, worden de Staten Generaal (Tweede en Eerste Kamer) geconsulteerd. Dit is inmiddels gebeurd en is nog steeds gaande.
- In het eerste algemeen overleg met de Tweede Kamer van 4 september 2019 zijn de nodige vragen gesteld aan de staatssecretaris. Dit heeft geresulteerd in het feit dat ze opdracht heeft gegeven een tweetal onderzoeken in te stellen:
 - het ene onderzoek dient uitsluitend te geven over de mogelijke cumulatieve effecten van elektromagnetische straling in het onderhavige gebied;
 - het andere onderzoek moet duidelijkheid verschaffen over de mogelijk geschikte locaties voor de radartoren in vergelijking met de voorgestelde locatie aan de Broekgraaf 1 te Herwijnen.
- Ook in debatten met de Eerste Kamer, laatstelijk gehouden op 10 december 2019 zijn de nodige vragen gesteld. Dit heeft uiteindelijk geresulteerd in een stemming waarbij de meerderheid van de Eerste Kamer (expliciet) heeft uitgesproken dat de staatssecretaris mag starten met de RCR. Hierbij is echter wel bepaald dat de staatssecretaris nog deugdelijke antwoorden moest geven op de uitstaande vragen en onderzoeken.

- Beide onderzoeken zijn inmiddels uitgevoerd en hierover is schriftelijk gerapporteerd aan de Eerste en Tweede Kamer. Ook wij als gemeente zijn hierover in kennis gesteld begin februari 2020. De fractievoorzitters zijn hiervan op de hoogte gesteld op 10 maart 2020. Tijdens dit gesprek heeft de heer E. Rijkse, inwoner van Herwijnen, aangegeven kritiek te hebben op de beide ingediende onderzoeksrapporten over de cumulatie van straling en de locatiekeuze van de radartoren.

De heer Rijkse heeft tevens aangegeven dat hij al eerder samen met de heer R. van der Horst (ook inwoner van Herwijnen) op 9 februari 2020 een onderbouwde protestbrief heeft gezonden naar de Tweede Kamer. Deze brief is ook in het bezit van uw raad.

De vragen van de Tweede Kamer gaan met name over de beide onderzoeken.

Tijdens het gesprek met de fractievoorzitters is afgesproken eerst de beantwoording van de staatssecretaris op die vragen af te wachten en vervolgens daarna de gehele raad te informeren over het vervolgproces. Via de onderstaande link kunt u kennis nemen van de vragen met de bijbehorende antwoorden.

<https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/kamerstukken/2020/04/20/beantwoording-kamervragen-over-onderzoeken-rijkscoördinatie-regeling-radar-herwijnen/beantwoording-kamervragen-over-onderzoeken-rijkscoördinatie-regeling-radar-herwijnen.pdf>

- Op 11 maart 2020 heeft een gesprek plaatsgevonden tussen wethouder Hartman, de heren M. Pruppers en R. v.d. Graaf (vertegenwoordigers van het RIVM) en de heer R. Kaat (vertegenwoordiger van het Rijksvastgoedbedrijf). Volgens het RIVM was het gesprek bedoeld om te onderzoeken welke vragen er over dit project bij de bewoners en de gemeente leven die door deskundigen kunnen worden beantwoord en waarbij het RIVM eventueel kan bemiddelen. Het RIVM is een onafhankelijke organisatie die weliswaar door het Ministerie van Defensie wordt ingeschakeld en door dit ministerie wordt betaald. De heer Kaat gaf aan dat wordt begonnen met de RCR-procedure, waarbij men met de voorontwerpprocedure wil gaan starten. Dit is echter door de Coronacrisis nog niet gebeurd. De beide heren van het RIVM hebben verder gemeld dat individuele deskundigengesprekken waren gepland met bewoners van de omliggende boerderijen van de vestigingslocatie van de radartoren. Het doel hiervan was te oriënteren welke vragen er leven bij deze omwonenden. Deze gesprekken zijn inmiddels gehouden. Wethouder Hartman had en heeft kritiek op deze wijze van communiceren door het RIVM en het Rijksvastgoedbedrijf. Ze heeft aangegeven dat deze geplande overleggen niet vooraf met de gemeente zijn gecommuniceerd. Dit had volgens haar voor een goede verstandhouding en in het belang van een goed communicatietraject, wel gemoeten.
- Vervolgens heeft wethouder Hartman in april 2020 een tweetal telefonische gesprekken gehad met mw. Waterreus die vanuit de ambtelijke organisatie van Defensie is betrokken. Deze gesprekken gingen over de vraag hoe de inwoners van West Betuwe en Herwijnen in het bijzonder, tijdens het

Coronatijdperk bij dit dossier betrokken kunnen worden en blijven met het oog op de voortgang van de procedure.

- Door de Coronacrisis is een verder debat met de Tweede Kamer tot nader order uitgesteld. Hangende deze crisis heeft de Tweede Kamer expliciet aan de staatssecretaris gevraagd om geen onomkeerbare stappen te zetten.

Laatste stand van zaken.

Ten tijde van het schrijven van deze nota was op 11 juni 2020 is een Nota Overleg (N.O.) gepland tussen de staatssecretaris en de Vaste Kamercommissie van Defensie. Voor dit N.O. was gepland de antwoorden op de gestelde vragen (Zie link) en de resultaten van de beide onderzoeken te bespreken. Na afloop van dit N.O. zou de staatssecretaris in overleg met haar departement en overige betrokken vertegenwoordigers van de regering, besluiten of en zo ja wanneer definitief wordt gestart met de RCR en aansluitend de Rijksinpassingsprocedure. De procesbeschrijving van de RCR- en de inpassingsprocedure is te vinden op de site van het Ministerie van Defensie waarvan de link onderstaand is weergegeven.

Communicatie.

In de periode na 11 juni 2020 jl. zal wethouder Hartman verder met uw raad in gesprek gaan over de verdere voortgang.

Bijlage.

1. Procedure RCR radarstation Herwijnen, (visueel uitgewerkt via de volgende link):

<https://www.defensie.nl/onderwerpen/radarstations/downloads/publicaties/2020/02/06/stappen-rijkscoördinatieprocedure>

Burgemeester en wethouders van de gemeente West Betuwe,
de secretaris, de burgemeester,